

A számviteli törvény évközi módosításai

A számviteli törvényt 2016. év közben eddig már háromszor módosították. Cikkünkben a módosításokat foglaljuk össze.

1. A módosítások jogszabályi háttere

A számvitelről szóló 2000.évi C. törvényt (a továbbiakban: Szt.) 2016. év közben eddig a következő törvények keretében módosították:

- 2016. évi IX. törvény a behajtási költségátalányról;
- 2016. évi XLIV. törvény a Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről valamint a könyvvizsgálói közfelügyeletről szóló 2007. évi LXXV. törvény és egyes pénzügyi tárgyú törvények módosításáról (a továbbiakban: könyvvizsgálói törvény);
- 2016. évi LXVI. törvény az egyes adótörvények és más kapcsolódó törvények, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény módosításáról (a továbbiakban: 2017. évi adótörvények).

A behajtási költségátalányról szóló törvényt az Országgyűlés 2016. 03.17-én fogadta el és a Magyar Közlöny 2016. évi 39. számában jelent meg. A törvénynek az Szt-ét érintő módosítását a törvény hatályba lépéstől, 2016.03.24-étől kell alkalmazni.

A könyvvizsgálói törvényt az Országgyűlés 2016. 05. 10-én fogadta el és a Magyar Közlöny 2016. évi 71. számában jelent meg. A törvénynek az Szt-ét érintő módosításait a 2016. június 16-át követően induló üzleti évről készített beszámolóra vonatkozó független könyvvizsgálói jelentésre kell először alkalmazni.

A 2017. évi adótörvényeket az Országgyűlés 2016. 06. 07-én fogadta el és a Magyar Közlöny 2016. évi 87. számában jelent meg. A törvénynek az Szt-ét érintő módosításait általában először a 2017. évben induló üzleti évről készített beszámolóra kell alkalmazni, azzal, hogy a 2016. évben induló üzleti évről készített beszámolóra is alkalmazni lehet azokat. A jogharmonizációs célú módosításokat pl. a nem pénzügyi kimutatás készítését, a kibővített tartalmú vállalatirá-

nyítási nyilatkozatot a 2017. január 1-jén, vagy az azt követően induló üzleti évre vonatkozó éves beszámolókra, összevont (konszolidált) éves beszámolókra kell először alkalmazni.

2. A behajtási költségátalányról szóló törvény számvitelt érintő módosítása

A behajtási költségátalány az európai uniós jogban gyökerező jogintézmény, melyet a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló 2011/7/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv [a továbbiakban: Irányelv] szabályoz. Gyakori és komoly következményekkel járó probléma volt ugyanis az, hogy a gazdasági szereplők egymás közötti, vagy a gazdasági szereplők és a velük szerződő hatóságok közötti kereskedelmi ügyletekben a fizetésre gyakran jelentős késedelemmel került sor. Ezért az Irányelv elsődleges célja az volt, hogy a szerződéses kapcsolatban a fizetési fegyelmet erősítse.

Az Irányelv nemzeti jogba való átültetését hazánk a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény [a továbbiakban: régi Ptk.] módosításával végezte el, így a behajtási költségátalány jogintézménye, 2013. július 1-jei hatállyal bekerült a hazai jogrendbe.

A régi Ptk. 301/A. § (3) bekezdése szerint, ha a kötelezett fizetési késedelembe esik, köteles a jogosultnak a követelés behajtásával kapcsolatos költségei fedezetére legalább 40 eurónak a Magyar Nemzeti Bank késedelmikamat-fizetési kötelezettség kezdőnapján érvényes hivatalos deviza középárfolyama szerint megfelelő forintösszeget megfizetni.

A régi Ptk.-t a polgári jog újrakodifikálása kapcsán, 2014. március 15-ei hatállyal felváltotta a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény [a továbbiakban: Ptk.], mely a behajtási költségátalánnyal kapcsolatos előírásokat a régi Ptk.-val azonos tartalommal vette át.

A behajtási költségátalányra vonatkozó Ptk.-beli szabályozással kapcsolatban azonban a vállalkozások és a szerződő hatóságok gyakorlatában kezdettől fogva számos probléma merült fel. Ezek között a leginkább vitatott kérdés a behajtási költségátalány esedékességének kérdése volt, vagyis az, hogy a korábbi szabályozásban a behajtási költségátalány a késedelem időpontjában, időpontjával

automatikusan esedékessé vált. Az esedékes kötelezettségeket pedig a kötelezettnek a könyvviteli nyilvántartásában ki kellett mutatnia. Ez egyrészt jelentősen megnövelte a kötelezett adminisztrációs terheit, másrészt befolyásolta az adott időszak eredményét egy olyan tétellel, amely várhatóan nem fog pénzügyileg teljesülni, hiszen a jogosult általában nem követelte azt.

A törvényalkotó, belátva, hogy a behajtási költségátalányok a jelen gazdasági és társadalmi körülményeiben gyökerező újszerű intézménye semmiképpen nem tartozik azon klasszikus magánjogi intézmények közé, amelyek feltétlenül a Ptk.-ban lenne a helye, önálló törvényt alkotott a behajtási költségátalány intézményére vonatkozóan. Ez az önálló törvény a 2016. évi IX. törvény a behajtási költségátalányról (a továbbiakban: Törvény).

A Törvény hatálya az Irányelvnek megfelelően csak az érintett jogalanyok kereskedelmi ügyletekből eredő pénzköveteléseinek teljesítésére vonatkozik. Kereskedelmi ügyletnek, a törvény szerint a vállalkozások, illetve vállalkozások és szerződő hatóságok között lebonyolított olyan ügyletek minősülnek, amelyeknek tárgya fizetés ellenében áruk adásvétele vagy szolgáltatások nyújtása.

A számvitelt is érintő legfontosabb eleme az új szabályozásnak mégis az, hogy a behajtási költségátalány összege – a korábbi szabályozástól eltérően – nem válik automatikusan esedékessé a késedelem időpontjával, annak esedékessége fő szabályként a jogosultnak, a behajtási költségátalány teljesítésére való első felszólításának időpontjával keletkezik. Számviteli szempontból is csak ekkor kell a kötelezettnek a könyvviteli nyilvántartásban azt rögzítenie, mint esedékes kötelezettséget.

A Törvény 2016.03.24-étől lépett hatályba és rendelkezéseit a hatálybalépését megelőzően kötött kereskedelmi ügyletből eredő fizetési kötelezettség teljesítésének késedelme esetén is alkalmazni kell azzal, hogy a törvény hatálybalépésekor fennálló késedelem esetén a behajtási költségátalány érvényesítésére megszabott jogvesztő határidőt a törvény hatálybalépésétől kell számítani. A behajtási költségátalányt az arra jogosult a késedelem bekövetkezésétől számított egy éves jogvesztő határidőn belül követelheti. A követelés esedékességének időpontja a kötelezett önkéntes teljesítése esetén ennek időpontja, önkéntes teljesítés hiányában a jogosult teljesítésre való első felszólításának időpontja.

Ehhez kapcsolódóan a számviteli törvényben is rendelkezni kellett a korábbi előírások szerint eljáró kötelezettek számviteli elszámolását illetően. A Törvény szerint a korábbi előírások szerint eljáró vállalkozások az új szabályok hatálybalépésekor kimutatott – a jogosult által ezen időpontig nem követelt – behajtási költségátalány miatti kötelezettségeiket az egyéb bevételekkel szemben meg kell, hogy szüntessék. Ezzel mentesülnek az önellenőrzési kötelezettség alól, mind számviteli, mind adózási szempontból.

Ha a jogosult az elévülési időn belül később mégis érvényesíti a behajtási költségátalány miatti követelését, akkor azt a kötelezettnek ezen igény esedékességekor kell kötelezettségként kimutatni a könyveiben az egyéb ráfordításokkal szemben. [Szt. 177. § (56) bekezdés]

3. A könyvvizsgálói törvény számvitelt érintő módosításai

A könyvvizsgálói törvény a 2014-ben elfogadott uniós könyvvizsgálati reformot építi be a magyar jogrendszerbe. A részletszabályokat két uniós jogszabály határozza meg

Az egyik uniós jogszabály a 2014. április 16-án elfogadott, az Európai Parlament és Tanács az éves és összevont (konszolidált) éves beszámoló jog szerinti könyvvizgálatáról szóló 2006/43/EK irányelv módosításáról szóló 2014/56/EU irányelve (a továbbiakban: irányelv).

A másik uniós jogszabály a szintén 2014. április 16-án elfogadott, az Európai Parlament és a Tanács 537/2014/EU rendelete a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó egységek jogszabályban előírt könyvvizgálatára vonatkozó egyedi követelményekről és a 2005/909/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről (a továbbiakban: Rendelet).

A módosított irányelvet a hatálybalépést követő két éven belül, 2016. június 17-ig kellett a tagállamoknak a nemzeti jogba átültetniük, a Rendeletet pedig 2016. június 17-től kell alkalmazni. A törvényt módosítás célja a módosított irányelv átültetése és a Rendelet alkalmazásának elősegítése a hazai jogban. A törvényt módosítás számviteli törvényt érintő, alapvetően pontosító jellegű módosításait az alábbiakban foglaljuk össze.

3.1. A könyvvizsgálók feladatát, hatáskörét érintő pontosítás

Az Szt. szerint a vállalkozótól független könyvvizsgáló feladata

- az éves beszámoló, az egyszerűsített éves beszámoló valóságának és szabályszerűségének (a mérleg, az

eredménykimutatás, a kiegészítő melléklet) felülvizsgálata,

- az Szt. és a létesítő okirat előírásai betartásának ellenőrzése, és
- az előzőek elvégzése alapján az éves beszámolóról, az egyszerűsített éves beszámolóról a könyvvizsgáló állásfoglalását tükröző vélemény kialakítása,
- a független könyvvizsgálói jelentés elkészítése.

A könyvvizsgálói törvény módosítása egyértelműen rögzíti, hogy a könyvvizsgálat hatóköre nem terjedhet ki bizonyosság nyújtására a vállalkozó jövőbeli életképességére és a vállalkozó ügyvezetése vagy az irányító testülete tevékenységének hatékonyságára és eredményességére vonatkozóan. [Szt. 156. § (1a) bekezdés]

3.2. Az összevont (konszolidált) éves beszámoló könyvvizsgálójának felelőssége

Az összevont (konszolidált) éves beszámoló könyvvizsgálója köteles együttműködni a konszolidálásba bevont vállalkozás könyvvizsgálójával annak érdekében, hogy az összevont (konszolidált) éves beszámolóba összefoglalt beszámolók adatai megfeleljenek az összevont (konszolidált) éves beszámoló készítés követelményeinek, és a konszolidálásba bevont vállalkozások figyelembe vegyék az összevont (konszolidált) éves beszámoló készítésének a rájuk vonatkozó előírásait

A könyvvizsgálói törvény módosítása alapján az összevont (konszolidált) éves beszámoló könyvvizsgálója teljes mértékben viseli a felelősséget az összevont (konszolidált) éves beszámolóról kibocsátott könyvvizsgálói jelentésért, továbbá az 537/2014/EU Rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 11. cikk szerinti audit bizottsághoz címzett kiegészítő jelentésért. A Rendelet szerint a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó egységek jogszabályban előírt könyvvizsgálatát végző jogszabály szerint engedélyezett könyvvizsgálóknak vagy könyvvizsgáló cégeknek a vizsgált gazdálkodó egység auditbizottsága részére kiegészítő jelentést kell benyújtaniuk. [Szt. 156. § (2) bekezdés]

3.3. A könyvvizsgáló nyilatkozata a vállalkozás folytatására vonatkozó képességről

A 3.1. pontban leírtak szerint a könyvvizsgálat hatóköre nem terjedhet ki bizonyosság nyújtására a vál-

lalkozó jövőbeli életképességére és a vállalkozó ügyvezetése vagy az irányító testülete tevékenységének hatékonyságára és eredményességére vonatkozóan. Ugyanakkor a könyvvizsgálói törvény módosítása alapján a könyvvizsgálónak a független könyvvizsgálói jelentésben nyilatkoznia kell az olyan eseményekkel vagy feltételekkel kapcsolatos lényeges bizonytalanságokról, amelyek jelentős kétséget támasztanak a gazdálkodónak a vállalkozás folytatására vonatkozó képességével kapcsolatosan. [Szt. 157. § (2a) bekezdés]

3.4. A módosítások alkalmazása

Az Szt. átmeneti rendelkezéseit a könyvvizsgálói törvény módosítása kiegészíti a törvényt módosítás előírásainak alkalmazására vonatkozó szabállyal. Eszerint a törvényt módosítás előírásait a 2016. június 16-át követően induló üzleti évről készített beszámolóra vonatkozó független könyvvizsgálói jelentésre kell először alkalmazni. [Szt. 177. § (57) bekezdés]

4. A 2017. évi adótörvények számvitelt érintő módosításai

A számviteli törvénynek a 2017. évi adótörvény változások keretében bevezetett módosításait, a jogharmonizációs célú módosítások kivételével először a 2017. évben induló üzleti évről készített beszámolóra kell alkalmazni azzal, hogy a 2016. évben induló üzleti évről készített beszámolóra is alkalmazni lehet.

4.1. Jogharmonizációs célú módosítások

A számviteli törvénynek, a 2016. üzleti évtől érvényes átfogó módosítása kapcsán figyelembe kellett venni az Európai Parlament és Tanács 2013/34/EU irányelvét (a továbbiakban: számviteli irányelv). Ez a számviteli irányelv a meghatározott típusú vállalkozások éves pénzügyi, az összevont (konszolidált) éves pénzügyi kimutatásairól és a kapcsolódó beszámolókról, a 2006/43/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 78/660/EGK (negyedik) és a 83/349/EGK (hetedik) tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szól. Az új számviteli irányelv lényegében felváltotta a korábbi az éves beszámolóra (78/660/EGK irányelv), valamint az összevont (konszolidált) éves beszámolóra (83/349/EGK irányelv) vonatkozó számviteli irányelvek rendelkezéseit.

A számviteli irányelvet időközben módosították. Így 2014. október 22-én kihirdetésre került a számviteli irányelvnek a nem pénzügyi és a sokszínűséggel kapcsolatos információknak bizonyos nagyvállalkozások és vállalatcsoportok általi közzététele tekintetében történő módosításáról szóló 2014/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv. Az Szt. módosításainak egy része az irányelv hazai jogba történő átültetését szolgálja.

4.1.1. A nem pénzügyi kimutatás készítése

A számviteli irányelv módosítása a bizonyos nagyságrend feletti, közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók üzleti jelentése vonatkozásában állapít meg nem pénzügyi információkat tartalmazó többlet közzétételi követelményeket. Az üzleti jelentés részeként ezeknek a gazdálkodóknak ún. „Nem pénzügyi kimutatás”-t kell készíteniük.

Az a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodónak minősülő vállalkozás, amelynél

- az üzleti évet megelőző két – egymást követő – üzleti évben a mérleg fordulónapján a következő három mutatóérték közül bármelyik kettő meghaladta az alábbi határértéket:
 - a mérlegfőösszeg a 6 000 millió forintot,
 - az éves nettó árbevétel a 12 000 millió forintot,
 - az üzleti évben átlagosan foglalkoztatottak száma a 250 főt, és
- az adott üzleti évben átlagosan foglalkoztatottak száma meghaladja az 500 főt,

üzleti jelentésében – a vállalkozás fejlődésének, teljesítményének, helyzetének és tevékenységei hatásának megértéséhez szükséges mértékben – a környezetvédelmi, a szociális és foglalkoztatási kérdésekre, az emberi jogok tiszteletben tartására, a korrupció elleni küzdelemre és a megvesztegetésre vonatkozó információkat tartalmazó nem pénzügyi kimutatást kell, hogy közlégyen.

A nem pénzügyi kimutatásnak legalább az alábbiakat kell tartalmaznia:

- a vállalkozás üzleti modelljének rövid leírása;
- a vállalkozásnak a környezetvédelemmel, a szociális és foglalkoztatási kérdésekkel, az emberi jogok tiszteletben tartásával, a korrupció elleni küzdelemmel és a megvesztegetéssel kapcsolatban követett politikáinak leírása, utalva az alkalmazott átvilágítási eljárásokra;

- az előző pontok szerinti politikák eredményei;
- a vállalkozás tevékenységével, különösen üzleti kapcsolataival, termékeivel vagy szolgáltatásaival összefüggésben a környezetvédelemmel, a szociális és foglalkoztatási kérdésekkel, az emberi jogok tiszteletben tartásával, a korrupció elleni küzdelemmel és a megvesztegetéssel kapcsolatos azon lényeges kockázatoknak az ismertetése, amelyek hátrányos hatásokkal járhatnak e területeken, továbbá annak leírása, hogy a vállalkozás ezeket a kockázatokat hogyan kezeli;
- azon kulcsfontosságú, nem pénzügyi jellegű teljesítménymutatók, amelyek lényegesek az adott üzleti tevékenység szempontjából.

Ha a vállalkozás nem rendelkezik a környezetvédelemmel, a szociális és foglalkoztatási kérdésekkel, az emberi jogok tiszteletben tartásával, a korrupció elleni küzdelemmel és a megvesztegetéssel kapcsolatban követett politikáinak leírásával, az alkalmazott átvilágítási eljárásokra vonatkozó utalásokkal, akkor indokolnia kell annak hiányát.

A nem pénzügyi kimutatásból kihagyhatók azon aktuális fejleményekre vagy tárgyalás alatt álló kérdésekre vonatkozó információk, amelyek közzététele a vállalkozás legfőbb irányító (vezető), ügyvezető szerve és a felügyelő testület tagjai megfelelő indoklást tartalmazó véleménye szerint súlyosan sértené a vállalkozás üzleti érdekét, feltéve, hogy e kihagyás nem befolyásolja a vállalkozás fejlődésének, teljesítményének, helyzetének és tevékenységei hatásának helyes és elfogulatlan megértését.

Mentesül a nem pénzügyi kimutatás készítési kötelezettség alól az a leányvállalatnak minősülő vállalkozás, amelyre vonatkozóan a nem pénzügyi kimutatás szerinti információkat a közérdeklődésre számot tartó anyavállalat összevont (konszolidált) üzleti jelentésének nem pénzügyi kimutatása tartalmazza. [Szt. 95/C. §.]

A számviteli irányelv módosítása a bizonyos nagyságrend feletti, közérdeklődésre számot tartó gazdálkodónak minősülő anyavállalat összevont (konszolidált) üzleti jelentése vonatkozásában is állapít meg nem pénzügyi információkat tartalmazó többlet közzétételi követelményeket. Az összevont (konszolidált) üzleti jelentés részeként ezeknek a gazdálkodóknak szintén „Nem pénzügyi kimutatás”-t kell készíteniük.

Az az összevont (konszolidált) éves beszámolót készítő, közérdeklődésre számot tartó gazdálkodónak minősülő anyavállalat, amelynél

- az adott üzleti év mérleg fordulónapján a következő három mutatóérték közül bármelyik kettő meghaladja az alábbi határértékeket:
 - a mérlegfőösszeg a 6 000 millió forintot,
 - az éves nettó árbevétel a 12 000 millió forintot,
 - az üzleti évben átlagosan foglalkoztatottak száma a 250 főt, és
- az adott üzleti évben átlagosan foglalkoztatottak száma meghaladja az 500 főt,

az összevont (konszolidált) üzleti jelentésében a konszolidálásba bevont vállalkozásokra vonatkozóan az éves beszámoló üzleti jelentése szerinti nem pénzügy kimutatást kell, hogy közzé tegyen.

A mutatóértékek meghatározásánál az anyavállalat és leányvállalatainak, valamint közös vezetőségű vállalkozásainak a konszolidálás előtt összesített adatait kell figyelembe venni. A közös vezetőségű vállalkozás adatait a tőkerészesedés mértékében kell figyelembe venni. [Szt. 134. §-a (5) és (6) bekezdései]

A nem pénzügyi kimutatás előírásához kapcsolódóan kiegészítették a független könyvvizsgálói jelentésnek tartalmát is. A független könyvvizsgálói jelentésnek tartalmaznia kell a könyvvizsgáló nyilatkozatát arról, hogy az üzleti jelentés, illetve az összevont (konszolidált) üzleti jelentés tartalmazza-e a törvény által előírt nem pénzügyi kimutatást. [Szt. 156. § (5) bekezdés *n*) pont]

Nem pénzügyi kimutatást először a 2017. évben induló üzleti évről készített éves, illetve összevont (konszolidált) beszámoló kapcsán kell készítenie az arra kötelezett közérdeklődésre számot tartó gazdálkodónak, illetve anyavállalatnak.

4.1.2. A vállalatirányítási nyilatkozat kibővítése

Az a vállalkozó, amelynek átruházható értékpapírjait az Európai Gazdasági Térség valamely államának szabályozott piacán kereskedésre befogadták, üzleti jelentésében vállalatirányítási nyilatkozatot kell, hogy közzétegyen. A számviteli irányelv módosítása implementációja okán a vállalatirányítási nyilatkozat tartalmát kiegészítették egy új elemmel.

A módosítás szerint a vállalatirányítási nyilatkozatnak tartalmaznia kell a vállalkozás ügyviteli, ügyveze-

tő és felügyelő testületei esetében alkalmazott, sokszínűséggel kapcsolatos politika leírását, különös tekintettel az életkori, a nemi, a tanulmányi és a szakmai háttérrel kapcsolatos szempontokra, e sokszínűséggel kapcsolatos politika céljainak, megvalósítási módjának és a beszámolási időszakban elért eredményeknek a leírását.

Ha nem alkalmaznak sokszínűséggel kapcsolatos politikát, akkor a nyilatkozatnak tartalmaznia kell annak magyarázatát, hogy miért nem. [Szt. 95/B. § (2) bekezdése h) pont]

A vállalatirányítási nyilatkozat tartalmának bővüléséhez kapcsolódóan kiegészítették a független könyvvizsgálói jelentésnek tartalmát is. A független könyvvizsgálói jelentésnek tartalmaznia kell a könyvvizsgáló nyilatkozatát arról, hogy rendelkezésre bocsátották-e számára a vállalkozás ügyviteli, ügyvezető és felügyelő testületei esetében alkalmazott, sokszínűséggel kapcsolatos politika leírását. [Szt. 156. § (5) bekezdés j) pont]

A kibővített tartalmú vállalatirányítási nyilatkozatot először a 2017. évben induló üzleti évről készített éves beszámoló kapcsán kell készíteni, de a 2016. évben induló üzleti évről készített éves beszámoló kapcsán is el lehet készíteni.

4.1.3. A könyvvizsgáló kijelölését korlátozni tilos

A törvényt módosítás rögzíti, hogy tilos minden olyan szerződéses feltétel, jognyilatkozat, amely a könyvvizsgáló, könyvvizsgáló cég által vizsgált gazdálkodó legfőbb szervét oly módon korlátozza a könyvvizsgáló kijelölésében, hogy az csak meghatározott kamarai tag könyvvizsgálót, könyvvizsgáló céget, vagy cégcsoportot jelölhet ki.

A módosítás az Európai Parlament és Tanács az éves és összevont (konszolidált) éves beszámolók jog szerinti könyvvizsgálatáról szóló 2006/43/EK irányelv módosításáról szóló 2014/56/EU irányelv rendelkezéseinek átültetését jelenti.

A 2017. évi adótörvények hatálybalépésekor hatályban lévő szerződések és jognyilatkozatok esetében a módosítást a 2017. évi adótörvények hatálybalépését követően induló üzleti év első napjától kell alkalmazni.

4.2. Az IFRS-ekkel összefüggő módosítások

A nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok egyedi beszámolási célokra történő hazai alkalmazásának bevezetéséhez kapcsolódó, valamint egyes pénzügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CLXXVIII. törvény (a tovább-

biakban: IFRS törvény) teszi lehetővé, hogy az Szt. hatálya alá tartozó gazdálkodók 2016-tól a törvény által meghatározott ütemezésben az éves beszámolójukat az IFRS-ek szerint állíthassák össze, vagy kell, hogy összeállítsák.

Az IFRS-ek alatt a nemzetközi számviteli standardok alkalmazásáról szóló, 2002. július 19-i 1606/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben foglalt eljárás alapján az Európai Unió Hivatalos Lapjában rendeleti formában kihirdetett nemzetközi számviteli standardokat kell érteni.

Nemzetközi standardok alatt pedig

- a Nemzetközi Számviteli Standardok Testülete [International Accounting Standards Board (IASB)] által elfogadott vagy kibocsátott Keretelvek (Framework for the Preparation and Presentation of Financial Statements),
- Nemzetközi Számviteli Standardok [International Accounting Standards (IAS)], Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok [International Financial Reporting Standards (IFRS)],
- az IAS-ekhez és az IFRS-ekhez kapcsolódó Értelmezések (SIC, IFRIC interpretations),
- a standardok módosításai és az azokhoz kapcsolódó értelmezések értendők.

Az IFRS törvény előírásait a törvényt módosítás keretében a következő témákban módosították, illetve egészítették ki:

- a hitelintézetek, továbbá a hitelintézettel egyenértékű prudenciális szabályozásnak megfelelő pénzügyi vállalkozások IFRS-ek alkalmazására való kötelező áttérését 2017-ről 2018-ra halasztották;
- a saját tőke megfeleltetési táblában a saját tőke elemek közül az eredménytartalék tartalmát pontosították, kiegészítették;
- pontosításra került az IFRS-ekről a hazai számviteli szabályozásra történő visszatérés időpontja az IFRS-ek alkalmazási feltételeinek megszűnése, illetve felszámolás, végelszámolás és kényszerterelési eljárás eseteire;
- a külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepeinek áttérését az IFRS-ekre pontosították.

A törvényt módosítás előzőekben felsorolt témáit a következőkben részletesen kifejtiük.

4.2.1. Az IFRS-ek alkalmazására való kötelező áttérés halasztása

Az IFRS törvény szerint a hitelintézetek, továbbá a hitelintézettel egyenértékű prudenciális szabályozásnak megfe-

lelő pénzügyi vállalkozások az éves beszámolójukat 2017-től az IFRS-ek szerint kell, hogy összeállítsák.

Mint időközben kiderült az IFRS-ek egyedi beszámolási célú alkalmazására való áttérés a hitelintézetek és a hitelintézettel egyenértékű prudenciális szabályozás alá tartozó pénzügyi vállalkozások számára jelentős anyagi és humán erőforrásokat, illetve informatikai fejlesztéseket igényel.

Az érintett hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások áttérésre vonatkozó felkészültsége jelentősen eltérő. Az IFRS-ekre való áttéréshez szükséges erőforrások maradéktalan biztosítása, az informatikai fejlesztések időigénye azt indokolja, hogy a kötelező alkalmazás egy évvel, azaz a 2018. évi üzleti évre elhalasztásra kerüljön azzal, hogy a már felkészült hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások számára az önkéntes alkalmazás a 2017. évi üzleti évre is megengedett.

A kötelező áttérés egy évvel történő elhalasztása azokra a hitelintézetre és a hitelintézettel egyenértékű prudenciális szabályozás alá tartozó pénzügyi vállalkozásokra is vonatkozik, amelyek értékpapírjait az Európai Gazdasági Térség bármely államának szabályozott piacán forgalmazzák, valamint a Diákhitel Központ Zrt.-re.

A Diákhitel Központ Zrt. az MFB csoport tagja. Az MFB Zrt., mint tulajdonosi joggyakorló és az IFRS kapcsán érintett leányvállalata (Garantiqa Hitelgarancia Zrt.) is mentességet kapott az IFRS-ek egyedi beszámolási célú alkalmazása alól 2018-ig. Az MFB csoporton belüli egységes időpontban történő áttérés és az egységes beszámolás szempontjából indokolt a Diákhitel Központ Zrt. beemelése is a 2018-ig mentesíthetők körébe.

Az IFRS törvény vezette be az IFRS-ek alkalmazása szempontjából a „kisebb méretű hitelintézet” fogalmát. A kisebb méretű hitelintézet fogalmának definiálására azért volt szükség, hogy kiemeljék a hitelintézetek, továbbá a hitelintézettel egyenértékű prudenciális szabályozásnak megfelelő pénzügyi vállalkozások közül.

A kisebb méretű hitelintézet ugyanis először a 2018. évben induló üzleti évről készített beszámolóra volt köteles alkalmazni az IFRS-eket, azzal, hogy a 2017. évben induló üzleti évről készített beszámolóra történő IFRS alkalmazás, az erre vonatkozó saját döntés alapján megengedett volt. Mivel a hitelintézetre, továbbá a hitelintézettel egyenértékű prudenciális szabályozásnak megfelelő pénzügyi vállalkozásokra vonatkozó általános szabály a módo-

sítás következtében megegyezik a különös szabállyal, így a kisebb méretű hitelintézet kiemelése és fogalmának meghatározása okafogyottá vált, azt törölték a fogalmak közül.

4.2.2. Az IFRS-ek szerinti eredménytartalék fogalmának pontosítása és kiegészítése

Az IFRS-ek szerinti éves beszámolót készítő gazdálkodó a beszámoló fordulónapjára vonatkozóan saját tőke megfeleltetési táblát kell, hogy összeállítson, amelyet a kiegészítő megjegyzések részeként kell bemutatnia.

A saját tőke megfeleltetési tábla tartalmazza az IFRS-ek szerinti saját tőke egyes elemeinek nyitó és záró adatait. A saját tőke elemei közé tartozik az IFRS-ek szerinti jegyzett tőke, az eredménytartalék, az értékelési tartalék, az adózott eredmény és a lekötött tartalék.

Ezen saját tőke elemek közül az eredménytartalék tartalmát pontosították, kiegészítették. Az IFRS-ek szerinti eredménytartalék tételébe a kumulált adózott eredményen kívül további tételek is beleértendők, amelyek a jövőben osztalékfizetés forrásaként vehetők figyelembe. Ilyen tétel többek között:

- az áttérés éve előtti üzleti év mérlegfordulónapján a számviteli törvény szerint kimutatott eredménytartalék és adózott eredmény együttes összegének az IFRS-ekre való áttérés felhalmozott eredményre gyakorolt hatásával korrigált összege;
- az IFRS-ekre való áttérést követően a jegyzett tőkéből vagy a tőketartalékból a veszteségek fedezetére átvettett bármely összeg;
- az egyéb tartalékokból átvettett bármely olyan összeg, amelynek átvételét az IFRS-ek előírják vagy megengedik.

Ide értendők továbbá azok a tételek is, amelyeket az IFRS-ek előírásai alapján a felhalmozott eredményrel szemben kell vagy lehet elszámolni, így különösen az IAS 8 Számviteli politika, a számviteli becslések változásai és hibák című standard alapján a számviteli politikák változása vagy a hibajavítás miatt a felhalmozott eredményben megjelenített összegek.

A saját tőke megfeleltetési táblában, a törvénymódosítás szerint az IAS 40 Befektetési célú ingatlanok

című standard alapján az eredménytartalékban elszámolt összeghez kapcsolódó, halasztott adóhatást is figyelembe kell venni.

4.2.3. Az IFRS-ekről a hazai számviteli szabályozásra történő visszatérés időpontja

A törvénymódosítás pontosítja az IFRS-ekről a hazai számviteli szabályozásra történő visszatérés időpontját az IFRS-ek alkalmazási feltételeinek megszűnése, illetve a felszámolás, végelszámolás és kényszertörlési eljárás esetére.

Az IFRS-ek alkalmazási feltételeinek megszűnése esetén az IFRS-ekről a hazai számviteli szabályozásra történő visszatérés időpontja a feltételek bekövetkezését követő üzleti év első napja.

A felszámolás, végelszámolás és kényszertörlési eljárás esetén az IFRS-ekről a hazai számviteli szabályozásra történő visszatérés időpontja, a végelszámolás, a felszámolás, illetve a kényszertörlési eljárás kezdő időpontja.

4.2.4. A külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepeinek áttérése az IFRS-ekre

A külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepeiről és kereskedelmi képviseléről szóló 1997. évi CXXXII. törvény (a továbbiakban: fióktörvény) szerint a fióktelep a külföldi vállalkozásnak, jogi személyiséggel nem rendelkező, gazdasági önállósággal felruházott olyan gazdasági egysége, amelyet önálló cégformaként a belföldi cégnyilvántartásban fióktelepként bejegyeztek. Ebből eredően a fióktelepet létrehozó külföldi székhelyű vállalkozás a fióktelepnek nem anyavállalata, így rájuk nem alkalmazható az a szabály, hogy az anyavállalati döntés alapján a külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepe 2016. január 1-jétől áttérhet az IFRS-ek alkalmazására.

Az IFRS törvény önálló pontban foglalkozott a külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepének az IFRS-ekre való áttérésének lehetőségéről.

Az IFRS törvény szerint az éves beszámolóját 2017. január 1. után induló üzleti évre az IFRS-ek szerint állíthatja össze azon külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepe, amely vállalkozás székhelye az Európai Unió valamely tagállamában található és így mentesül az Szt. szerinti letétbe helyezési, közzétételi, valamint a könyvvizsgálati kötelezettség alól. Az IFRS törvény ezen rendelkezését pontosítja a törvénymódosítás azzal, hogy egyértel-

művé teszi, hogy a 2017. évben induló üzleti évről készített beszámolóikat saját döntésük alapján a külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepei is összeállíthatják az IFRS-ek szerint, a letétbe helyezési, közzétételi, valamint a könyvvizsgálati kötelezettség alóli mentesítésre vonatkozó kitétel nélkül.

4.3. A jegyzett, de még be nem fizetett tőke feltöltésére átvetett összeg elszámolása

A Ptk. szerint, a korlátolt felelősségű társaságnál (a továbbiakban: kft.) a társasági szerződés úgy rendelkezhet, hogy

- a társaság nyilvántartásba vételi kérelme benyújtásáig valamelyik tag a pénzbetétek felénél kisebb összeget köteles csak befizetni;
- a társaság nyilvántartásba vételi kérelme benyújtásáig be nem fizetett pénzbeli vagyoni hozzájárulás szolgáltatására a nyilvántartásba vételtől számított egy évnél hosszabb határidőt is megállapíthat a tag számára.

Ezen könnyítéseknek azonban az osztalék kifizetésénél ára van, ugyanis a kft. mindaddig nem fizethet osztalékot a tagoknak, amíg a ki nem fizetett és a tagok törzsbetétre az osztalékfizetés szabályai szerint elszámolt nyereség a tagok által teljesített pénzbeli vagyoni hozzájárulással együtt el nem éri a törzstőke mértékét. Vagyis a tag osztalékra, csak a már teljesített vagyoni hozzájárulása arányában jogosult.

A Ptk. előírásából következően a kft. törzstőkéje pénzbeli hozzájárulásként – mind a kft. alapításakor, mind pedig a törzstőke felemelése esetén – úgy is szolgáltatható, hogy a cégbíróság által bejegyzett törzstőkét a bejegyzésig a tagok ténylegesen nem fizetik be, hanem azt az alapításakor vagy a tőkeemeléskor meghatározott határidőig a kft. ki nem fizetett nyeresége terhére töltik fel.

A Ptk. előírásokból az is következik, hogy a kft. adózott nyereségét meg kell osztani a tagok között, azonban a nem teljesített vagyoni hozzájárulásra osztalék nem fizethető (nem hagyható jóvá). Az adózott nyereség megosztása a tagok döntési hatáskörébe tartozik, így a megosztás taggyűlési határozattal történhet, mely határozatban rögzítik, hogy a vagyoni hozzájárulást nem teljesítő tagra jutó nyereségnek megfelelő összeggel a jegyzett tőkét töltik fel.

Kérdésként merült fel azonban, hogy hogyan kell a számvitelben elszámolni a jegyzett tőke előzőekben leírt feltöltését. Azt tudjuk, hogy a 2016-tól induló üzleti évtől az adó-

zott eredmény kerül az eredménytartalékba, így logikusan az a válasz adható a feltett kérdéseinkre, hogy a jegyzett tőke előzőekben leírt feltöltését az eredménytartalék terhére kell elvégezni.

Problémaként merült fel azonban, hogy az Szt-ben az eredménytartalék csökkenési jogcímelek között nem volt olyan jogcím, amely az előzőekben körülírt gazdasági eseményt tartalmazta volna.

A törvénymódosítás most rendezte ezt a kérdést, mert rögzíti, hogy a jegyzett tőkének az ilyen irányú feltöltését az eredménytartalék terhére, a jegyzett, de be még nem fizetett tőke tételével szemben kell elszámolni.

4.4. A mérlegkészítés időpontjáig elszámolt támogatások nyilvántartásba vétele

A vállalkozások uniós és hazai forrású pályázatok révén támogatásokat kaphatnak. Ezen pályázatoknál jellemző az utófinanszírozás, így a vállalkozásoknak először a pályázat keretében vállalt kötelezettségeiket kell teljesíteniük, amelynek során költségek, ráfordítások merülnek fel. Az elszámolás a vállalt kötelezettségek teljesítését követően történik, majd ezt követően kerül sor a támogatás pénzügyi rendezésére, ami több hónapot is igénybe vehet. Ezért gyakran előfordul, hogy a költség, a ráfordítás az adott üzleti évben felmerül, de a hozzá kapcsolódó támogatási bevétel nem jelenik meg az adott üzleti évben, így a vállalkozó veszteséges lesz.

Az összemérés elvének teljesülése érdekében a törvénymódosítás új előírása szerint – ami nemcsak a pályázat keretében elszámolt támogatásokra vonatkozik –, ha a támogatással az elszámolás a mérlegkészítés időpontjáig megtörténik, akkor az elszámolás alapján járó támogatást az adott üzleti évre el kell számolni egyéb bevételként függetlenül a támogatás pénzügyi teljesítésétől.

4.5. A 2016. évi nyitást követően könyvelendő tételek

Az Szt. 2016. évi átfogó módosításának gyakorlati végrehajtása során nem volt egyértelmű, hogy a számviteli törvény hatályos átmeneti szabályai alapján milyen rendező tételeket kell figyelembe venni a 2016. évi nyitás során, az új mérleg- és eredménykimutatás-sémához kapcsolódóan, illetve a rendezésből mit kell, és mit nem kell a könyvviteli nyilvántartásokban is külön elszámolni. A törvénymódosítás a gyakorlati végrehajtás egyértelművé

tétele érdekében tartalmaz erre vonatkozóan kiegészítő szabályozást.

A kiegészítés szerint a kapcsolt vállalkozásokkal és az egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozásokkal kapcsolatos eszköz és kötelezettség tételeket, a pénzügyi műveletek bevételeit – kivéve a kapott (járó) osztalékot – és ráfordításait, a jóváhagyott (fizetendő) osztalékkal kapcsolatos tételeket – ideértve az eredménytartalék igénybevételét is –, valamint a rendkívüli bevételeket és a rendkívüli ráfordításokat kell rendezni.

A 2016. évben induló üzleti év nyitását követően a rendezendő tételekből csak a kapcsolt vállalkozásokkal és az egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozásokkal kapcsolatos eszköz és kötelezettség tételek rendezését kell könyvelni.

4.6. Az ellenőrzés megállapítása fogalmának pontosítása

A törvénymódosítás kimondja, hogy a szerződésmódosítás, a számviteli bizonylatok módosítása következtében a könyvviteli nyilvántartásokban történő, beszámolóval lezárt üzleti évet, éveket érintő utólagos módosítások nem minősülnek ugyan hibának, de azokat a számviteli elszámolás és bemutatás szempontjából a hibával azonos módon kell kezelni.

Az ellenőrzés megállapítása az ellenőrzés során feltárt, az eszközöket-forrásokat, az eredményt, a saját tőkét érintő hibák és hibahatások, amelyek a beszámolóval lezárt üzleti évvel (évekkel) kapcsolatosak, a hatályos jogszabályi előírások nem vagy nem megfelelő alkalmazásából, helytelen értelmezéséből, vagy nem megengedett, tiltott cselekmény elkövetéséből származnak.

A számviteli elszámolás szempontjából az ellenőrzés megállapításával egy tekintet alá esik a szerződésmódosítással, a számviteli bizonylatok módosításával dokumentált, beszámolóval lezárt üzleti évet, éveket érintő gazdasági események könyvviteli elszámolásban rögzítendő jellemzőinek utólagos módosítása is.

4.7. A peresített követelések elszámolása

Az Szt. korábbi szabályai szerint az egyéb követelés mérlegtétnél kellett kimutatni – többek között – a

peresített követelésekből a bíróság által az üzleti év mérlegfordulónapjáig jogerősen megítélt követeléseket is, függetlenül azok pénzügyi teljesítésétől.

A törvénymódosítás szerint az egyéb követelések között nem mutathatók ki a bíróság által az üzleti év mérlegfordulónapjáig jogerősen megítélt peresített követelésekből

- a káreseményekkel kapcsolatosan kapott bevételek;
- a kapott bírságok, kötbérek, fekbérek, késedelmi kamatok, behajtási költségátalányok, kártérítések, sérelemdíjak összegei.

Ezen tételeket, amennyiben tárgyévhez vagy a tárgyévet megelőző üzleti év (ek) hez kapcsolódnak és azokat a mérlegkészítés időpontjáig pénzügyileg rendezték egyéb bevételek között kell elszámolni a pénzeszközökkel szemben a pénzügyi rendezéssel egyidejűleg.

4.8. A saját jogú és a vásárolt követelésekkel kapcsolatos elszámolások

A számviteli törvénynek a 2016-ban induló üzleti évtől kezdődően érvényes előírásai szerint, a tartósnak minősülő (éven túli) követelésekkel (kölcsonökkel, bankbetétekkel), valamint a vásárolt követelésekkel kapcsolatos gazdasági eseményeket a pénzügyi műveletek között kell elszámolni, míg a vállalkozó által keletkeztetett, nem tartós követelésekkel kapcsolatos gazdasági eseményeket az egyéb ráfordítások között. Ezt a megkülönböztetést vezette keresztül a törvénymódosítás a következők szerint:

- Az Szt. korábbi előírása szerint az egyéb ráfordítások között kellett elszámolni a behajthatatlannak nem minősülő, elengedett követelés könyv szerinti értékét, függetlenül attól, hogy az saját, vagy vásárolt követeléssel volt kapcsolatos. A törvénymódosítás szerint, egyéb ráfordítások között, csak a behajthatatlannak nem minősülő, forgóeszközök között kimutatott – vásárolt követelésnek nem minősülő – elengedett követelés könyv szerinti értékét szabad kimutatni. [Szt. 81. § (2) bekezdés 1) pont]
- Az Szt. korábbi előírása szerint az egyéb ráfordítások között kellett elszámolni a behajthatatlan követelésnek a tárgy üzleti évben leírt összegét, függetlenül attól, hogy az saját, vagy vásárolt követeléssel volt kapcsolatos. A törvénymódosítás szerint, az egyéb ráfordítások között csak a forgóeszközök között kimutatott –

vásárolt követelésnek nem minősülő – behajthatatlan követéseknek az üzleti évben leírt összegét szabad kimutatni. [Szt. 81. § (3) bekezdés b) pont]

- Az Szt. szerint az egyéb ráfordítások között elkülönítetten kell kimutatni az értékvesztés összegét, ideértve a követelések, a készletek elszámolt értékvesztésének összegét. [Szt. 82. § (4) bekezdés a) pont] A törvénymódosítás egyértelművé teszi, hogy a tartósan adott kölcsönök, bankbetétek értékvesztései pedig a pénzügyi műveletek ráfordításai közé tartoznak. [Szt. 83. § (3) bekezdés]
- Az Szt. szerint az egyéb ráfordítások között kell elszámolni a térítés nélkül átadott, részesedésnek vagy értékpapírnak nem minősülő eszközök nyilvántartás szerinti értékét, valamint a nyújtott szolgáltatások bekerülési értékét a felszámított, az átvevő által meg nem térített általános forgalmi adóval növelt összegben, a hiányzó, illetve a tárgyévben megsemmisült, az állományból kivezetett vásárolt és saját termelésű készlet könyv szerinti értékét.
- A törvénymódosítás egyértelművé teszi, hogy a befektetett pénzügyi eszközök ráfordításaként, árfolyamvesztéseként kell kimutatni a térítés nélkül átadott, hiányzó, megsemmisült, a befektetett pénzügyi eszközök között kimutatott értékpapírok, valamint a térítés nélkül átadott, elengedett, behajthatatlannak minősített, a befektetett pénzügyi eszközök között kimutatott kölcsönök könyv szerinti értékét. [Szt. 85. § (1a) bekezdés b) pont]
- A törvénymódosítás egyértelművé teszi azt is, hogy a pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai között kell kimutatni – többek között – a térítés nélkül átadott, elengedett, behajthatatlannak minősített, a forgóeszközök között kimutatott vásárolt követelés, valamint a hiányzó, megsemmisült, a forgóeszközök között kimutatott értékpapír könyv szerinti értékét. [Szt. 85. § (3) bekezdés m) pont]
- A törvénymódosítás egyértelművé teszi továbbá, hogy a pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai között kell kimutatni a részesedésekből származó ráfordítások, árfolyamvesztések, valamint a befektetett pénzügyi eszközök ráfordításai, árfolyamvesztései között felsorolt jogcímenek keletkezett veszteségeket, ha azok a vásárolt követésekhez kapcsolódnak. [Szt. 85. § (3) bekezdés v) pont]

4.9. Egyéb módosítások

A törvénymódosítás több olyan, elsősorban technikai szövegcsere módosításokat tartalmaz, amelyek a törvény egyes rendelkezései közötti, illetve a törvény mellékletében szereplő mérleg- és eredménykimutatás-sémák közötti összhang megteremtését szolgálják. Ezeket foglaljuk össze a következőkben.

- Az Szt. 3. § (5) bekezdés 1. pontjában a „társaságért, annak üzletágáért, telephelyéért, üzlethálózatáért” szövegrész helyébe az „üzletágért, telephelyért, üzlethálózatért” szöveg lépett. A számviteli törvény előírása szerint részesedés vásárláshoz kapcsolódóan üzleti vagy cégértéket nem lehet a 2016-ban induló üzleti évtől kezdődően kimutatni. A társaság megvásárlása valójában részesedés szerzést jelent, ezért az üzleti vagy cégérték megfogalmazást pontosítani kellett, mivel a 2016-ban induló üzleti évtől kezdődően csak az üzletág, a telephely és az üzlethálózat vásárlása esetén lehet üzleti vagy cégértéket kimutatni.
- A negatív üzleti vagy cégérték megfogalmazását, döntően az előző bekezdésben leírt indokok miatt pontosították, illetve módosították. A számviteli törvény előírása szerint részesedés vásárláshoz kapcsolódóan negatív üzleti vagy cégértéket nem lehet a 2016-ban induló üzleti évtől kezdődően kimutatni. A társaság megvásárlása valójában részesedés szerzést jelent, ezért a negatív üzleti vagy cégérték megfogalmazást pontosítani kellett, mivel a 2016-ban induló üzleti évtől kezdődően csak az üzletág, a telephely és az üzlethálózat vásárlása esetén lehet negatív üzleti vagy cégértéket kimutatni társaság vásárlását nem.

Továbbá törlésre került a negatív üzleti vagy cégérték bekerülési értékének megállapításánál a megszerzett immateriális javak, tárgyi eszközök, készletek reális értékének arányos csökkentésére vonatkozó előírás. [Szt. 3. § (5) bekezdés 2 pont]

- Az üzleti vagy cégérték, mint mérlegtétel tartalmi leírását összhangba hozták az üzleti, vagy cégérték fogalmi leírásával, azzal, hogy az Szt. 25. § (8) bekezdésében a „cégvásárlás esetén” szövegrészt hatályon kívül helyezték. A szövegpontosítással valósul meg, hogy a 2016. évben induló üzleti évtől kezdődően csak az üzletág, a telephely és az üzlethálózat vásárlása esetén lehet üzleti vagy cégértéket kimutatni.

- A negatív üzleti vagy cégértékhez kapcsolódóan a halasztott időbeli elhatárolás meghatározását összhangba hozták a negatív üzleti vagy cégérték fogalmi leírásával, azzal, hogy az Szt. 45. § (3) bekezdésében a „cégvásárlás esetén” szövegrészt hatályon kívül helyezték. A szövegpontosítással valósul meg, hogy a 2016. évben induló üzleti évtől kezdődően csak az üzletág, a telephely és az üzlethálózat vásárlása esetén lehet negatív üzleti vagy cégértéket kimutatni halasztott időbeli elhatárolásként.
- A negatív üzleti vagy cégértékhez kapcsolódó halasztott időbeli elhatárolás feloldási szabályait összhangba hozták a negatív üzleti vagy cégérték fogalmi leírásával. A halasztott bevételként elhatárolt negatív üzleti vagy cégérték megszüntetését leíró szabályozásnál a „cégvásárlás esetén” szövegrészt hatályon kívül helyezték. A negatív üzleti vagy cégértékként kimutatott halasztott bevételt legalább 5 év, de legfeljebb 10 év alatt lehet az egyéb bevételekkel szemben megszüntetni. [Szt. 45. § (4) bekezdés]
- Az üzleti vagy cégérték bekerülési (beszerzési) értéke meghatározásánál a tartalmat összhangba hozták az üzleti, vagy cégérték fogalmi leírásával, azzal, hogy Az Szt. 49. § (2) bekezdésében a „cégvásárlás esetén” szövegrészt hatályon kívül helyezték. A szövegpontosítással valósul meg, hogy a 2016-ban induló üzleti évtől kezdődően csak az üzletág, a telephely és az üzlethálózat vásárlása esetén lehet üzleti vagy cégértéket kimutatni.
- A befejezett kísérleti fejlesztés, a befejezett alapítás-átszervezés aktivált értékét, az üzleti vagy cégértéket, amennyiben ezek hasznos élettartamát nem lehet megbecsülni a számviteli törvényben meghatározott időtartam szerint kell leírni. Ezért az Szt. 52. § (4) bekezdésében a „lehet leírni” szövegrész helyébe a „kell leírni” szöveg lépett. A befejezett kísérleti fejlesztés, a befejezett alapítás-átszervezés aktivált értékét 5 év vagy ennél rövidebb idő alatt, az üzleti vagy cégértéket legalább 5 év, de legfeljebb 10 év alatt kell leírni, amennyiben ezek hasznos élettartamát nem lehet megbecsülni.
- A kiegészítő mellékletben meg kell adni, többek között, a tárgyévben foglalkoztatott munkavállalók átlagos statisztikai létszámát, bérköltségét és személyi jellegetű egyéb kifizetéseit állománycsoportonként, valamint a bérjárulékokat jogcímenként megbontva.
- A bérjárulékok közül csak a szociális hozzájárulási adófizetési kötelezettség az, amely személyhez kötött, a rehabilitációs hozzájárulás és a szakképzési hozzájárulás megállapítása nem személyhez kötött, ezért ezeket a tételeket nem lehet állománycsoportonként bemutatni. Emiatt a törvénymódosítás pontosítja a korábbi előírást azzal, hogy a bérjárulékokat csak jogcímenként kell a kiegészítő mellékletben részletezni és nem állománycsoportonként. [Szt. 91. § a) pont]
- Az Szt. egyszerűsített beszámolót leíró részeiben és a kapcsolódó mellékletekben az „egyszerűsített adózott eredmény” kifejezés helyébe az „adózott eredmény” kifejezés lépett egyszerű szövegpontosításként. [Szt. 102. § (1) bekezdés; Szt. 102. § (3) bekezdés; Szt. 108. § (1) bekezdés; Szt. 163/A. § (3) bekezdés; Szt. 4. sz. melléklet]
- A törvénymódosítás a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló törvény és a számviteli törvény közötti összhang megteremtését szolgálja azzal, hogy kimondja, hogy a beszámolót a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló törvényben meghatározott módon kell a céginformációs szolgálat részére megküldeni. [Szt. 154. § (7) bekezdés]
- A törvénymódosítás kiegészítésként rögzíti, hogy az Szt. megfelel a 2013/34/EU irányelvnek a nem pénzügyi és a sokszínűséggel kapcsolatos információknak bizonyos nagyvállalkozások és vállalatcsoportok általi közzététele tekintetében történő módosításáról szóló, 2014. október 22-i 2014/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek. Továbbá megfelel az éves és összevont (konszolidált) éves beszámolók jog szerinti könyvvizsgálatairól szóló 2006/43/EK irányelv módosításáról szóló, 2014. április 16-i 2014/56/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek is.
- Az Szt. 1. számú mellékletének „Források (passzívák)” alcím „F. Kötelezettségek” pont „I. Hátrasorolt kötelezettségek” pontjában a „2. Hátrasorolt kötelezettségek jelentős tulajdoni viszonyban lévő vállalkozással szemben” szövegrész helyébe a „2. Hátrasorolt

kötelezettségek jelentős tulajdoni részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben” szöveg lép. A megnevezésből ugyanis az Szt. 2016. évi átfogó módosításakor a részesedési szó kimaradt.

- Az Szt. 1. számú melléklet „Források (passzívák)” alcím „F. Kötelezettségek” pont „III. Rövid lejáratú kötelezettségek” pontjában a „7. Rövid lejáratú kötelezettségek jelentős tulajdoni viszonyban lévő vállalkozással szemben” szövegrész helyébe a „7. Rövid lejáratú kötelezettségek jelentős tulajdoni részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben” szöveg lép. A megnevezésből ugyanis az Szt. 2016. évi átfogó módosításakor a részesedési szó kimaradt.
- Az Szt. 2. számú melléklet „21. Részesedések, értékpapírok, tartósan adott kölcsönök, bankbetétek értékvesz-

tése” pontjában a pénzügyi műveletek bevételei tételénél a részesedések, értékpapírok, bankbetétek értékvesztése szövegrészt kiegészítették a tartósan adott kölcsönök értékvesztésének szövegrésszel.

- Az Szt. 5. számú, az eredménylevezetést tartalmazó mellékletében a 19. Jávahagyott osztalék sort okafigyottság okán törölték, hiszen a 2016. évben induló üzleti évtől az eredménylevezetés csak az adózott eredményig tart. A javahagyott osztalék elszámolása, az arról szóló döntés évének gazdasági eseménye lesz, nem szerepelhet az előző üzleti év eredményki-mutatásában. Az Szt. 2016. évi átfogó módosítása során ezt a sort elfelejtették kivenni, ezt most pó-tolták.

UMENHOFFER FERENC

*Adóügyekben legyen mindig jól értesült,
olvassa a Nemzeti Adó- és Vámhivatal szaklapját, a*

20 éves
ADÓVILÁG
folyóiratot

Az adóhatóság munkatársainak közreműködésével készített adózási szaklap, mely az adózással kapcsolatos tudnivalókról közérthető, megbízható és hiteles tájékoztatást nyújt. A havonta megjelenő folyóiratból megismerhetők az adójogszabályokat és kapcsolódó bevallásokat érintő jogértelmezési kérdések, illetve aktuális ellenőrzési esetek bemutatásával, adónaptárral és jogszabályfigyelővel is segít eligazodni az adókötelezettségek között.

főszerkesztő:

Tállai András

*a Nemzeti Adó-
és Vámhivatal vezetője*

2016. éves díj:

21.638,- Ft

megjelenik:

havonta

(évente kétszer duplaszám)

- Témák: • a módosított adó és járuléktörvények magyarázatai • ellenőrzési esetek • állásfoglalások
• mire ügyeljünk a könyvelésben • a NAV tájékoztatói, üzemanyagárak • fontosabb iránymutatások
• jogi esetek, jogszabályfigyelő • az adózókat érintő közérdekű cikkek, stb.

Megrendelés: www.kompkonzult.hu • **Online előfizetés** a www.digitalstand.hu